

14 december 2017 - nummer 4 - jaargang 2017 - 2018

Inhoud

Uitgelicht...

Eerste Kamer neemt deel aan debat over toekomst van de Economische en Monetaire Unie

Nieuws uit de Kamer

Nederlandse delegatie pleit op LVIII COSAC voor meer transparantie in de EU

Vragen van de PVV-fractie over verslag Europese Commissie over de toepassing van het grondrechtenhandvest

Reactie regering op vragen over Europese defensievoorstellen

Autoriteit Persoonsgegevens neemt actualiteiten door met leden van J&V en VWS

Pan-Europees Persoonlijk Pensioenproduct (PEPP) biedt mogelijk kansen voor financiële instellingen

Vragen over Mededeling "De Europese identiteit versterken via onderwijs en cultuur"

Nieuws uit Europa

De strijd tegen de verbeeldingskracht van belastingfraudeurs kent geen einde

Signalering

Nieuwe Europese voorstellen

Goede kerstdagen en een voorspoedig nieuwjaar!

Uitgelicht...

Eerste Kamer neemt deel aan debat over toekomst van de Economische en Monetaire Unie

14 december 2017 - De regering heeft op 27 november 2017 haar appreciatie van de discussienota over de verdieping van de Economische en Monetaire Unie (EMU) naar de Eerste Kamer gestuurd. De vaste commissies voor Financiën, Economische Zaken en Klimaat en Europese Zaken, hebben op 30 juni 2017 per brief om deze kabinetsappreciatie verzocht. Tevens hebben de leden van de fracties van D66 en de PvdA in dezelfde brief nog enkele specifieke vragen over de discussienota gesteld.

Met de op 30 mei 2017 gepubliceerde discussienota - die de basis vindt in het eerder gepubliceerde Witboek over de toekomst van Europa - beoogt de Europese Commissie het debat over de toekomst van de EMU een impuls te geven. In de discussienota worden enkele voorstellen gedaan voor de verdieping van de EMU, zoals het voltooien van de bankenunie, de ontwikkeling van Europese veilige activa, een macro-economische stabilisatiefunctie voor de eurozone en het omvormen van het Europees Stabilisatie Mechanisme (ESM) naar een Europees Monetair Fonds.

In de kabinetsappreciatie geeft de regering aan dat de EMU nog verder kan worden verbeterd op het gebied van duurzame groei en convergentie van de economische prestaties tussen lidstaten. De leden van de fractie van de PvdA hebben de regering gevraagd naar de wijze waarop deze convergentie in de eurozone bereikt zou kunnen worden.

Om duurzame groei en stabiliteit binnen de muntunie te bewerkstelligen zouden lidstaten volgens de regering 'hun huis op orde' moeten krijgen, de interne markt verder moeten worden verdiept en Europese bestedingen doelgerichter moeten worden ingezet.

In reactie op het verzoek van de leden van de fractie van de PvdA en D66 om een visie op de introductie van Europees schatkistpapier (*eurobonds*), bijvoorbeeld in de vorm van de door de

Commissie voorgestelde Europese veilige activa, vermeldt de regering de gemeenschappelijke uitgifte van schuldpapier als ongewenst te zien. Voorts geeft de regering aan geen voorstander te zijn van een macro-economisch stabilisatiemechanisme voor de eurozone.

De commissies Financiën, Economische Zaken en Klimaat en Europese zaken zullen de kabinetsappreciatie bespreken op 19 december 2017. De concrete voorstellen van de Europese Commissie voor verdieping van de EMU, zoals gepubliceerd op 6 december jl., zullen eveneens nog door de commissies worden besproken.

lees meer

[Kabinetsappreciatie van de discussienota over de toekomst van de Economische Monetaire Unie](#)
[Discussienota over de verdieping van de Economische en Monetaire Unie](#)
[Witboek over de toekomst van Europa](#)
[Dossier E170014 op Europapoort over het Witboek voor de Toekomst van Europa](#)

Nieuws uit de Kamer

Nederlandse delegatie pleit op LVIII COSAC voor meer transparantie in de EU

27 november 2017 - Op 26-28 november 2017 vergaderden in Tallinn, Estland, afgevaardigden van de commissies voor Europese Zaken van de EU-parlementen en van het Europees Parlement. De vergadering stond onder Ests Voorzitterschap. Een delegatie van Kamerleden uit beide Kamers der Staten-Generaal was vertegenwoordigd. Vanuit de Eerste Kamer namen commissievoorzitter Van Apeldoorn (SP) en commissielid Strik (GroenLinks) hieraan deel.

Aan de orde was de bespreking van thema's zoals de toekomst van Europa, hoe de EU dichter bij de burger te brengen, de digitale eengemaakte markt, de Veiligheidsunie en de externe dimensie van migratie.

De inzet van de Nederlandse delegatie tijdens deze plenaire vergadering was er vooral op gericht om te pleiten voor meer transparantie bij de totstandkoming van Europese wetten en besluiten, met name voor wat betreft de Raad van ministers van de EU. Voorafgaand aan de COSAC-bijeenkomst is onder de nationale parlementen een paper verspreid waarin verschillende concrete voorstellen worden gedaan voor maatregelen die kunnen leiden tot meer transparantie op EU-niveau.

[Het paper](#) is toegelicht tijdens een van de sessies, waarbij de parlementaire delegaties zijn opgeroepen het initiatief te ondersteunen. Ter plaatse werd het initiatief warm toegejuicht en breed ondersteund. In de contributies - die met consensus zijn aangenomen - is een paragraaf 2.8 opgenomen waarin COSAC alle EU-instellingen oproept de regels in de Transparantieverordening ten volle toe te passen op alle documenten. Informele groepen, zoals de Eurogroep, en de EU27 in het kader van Brexit worden hiertoe eveneens opgeroepen.

lees meer

[Position paper "Opening up closed doors; making the EU more transparent for its citizens"](#)

Vragen van de PVV-fractie over verslag Europese Commissie over de toepassing van het grondrechtenhandvest

6 december 2017 - De leden van de PVV-fractie hebben tijdens de commissievergadering van I&A/JPZ op 28 november 2017 aangegeven vragen te willen stellen aan de bewindslieden van het ministerie van Justitie en Veiligheid naar aanleiding van het [verslag](#) van de JPZ-raad van 12-13 oktober 2017.

Op 2 december 2017 hebben deze leden hun inbreng voor schriftelijk overleg geleverd.

De leden van de PVV-fractie stellen onder andere vragen over de toepassing van het Europees Handvest van Fundamentele Rechten in 2016 op de nationale wet- en regelgeving en beleid. De leden merken in [het verslag](#) van de Europese Commissie over de toepassing van het EU-handvest in de inleiding enkele zeer eenzijdig en politiek gekleurde stellingnames op.

Het verslag richt zich volgens de leden expliciet tegen zogenaamd 'populisme' en daarmee tegen de op democratische uitgebrachte politieke voorkeur van miljoenen burgers in Europese landen. Hoe verhoudt bijvoorbeeld de bescherming van de grondrechten van de Nederlandse burger (zoals vrijheid van meningsuiting) zich tot de grondrechten van de migranten en etnische minderheden? De PVV-fractie is ook geïnteresseerd in de Europese raadsconclusies inzake de toepassing van dit handvest en hoe het kabinet zich verhoudt tot deze conclusies.

De brief is op 6 december 2017 verstuurd aan de bewindslieden van het ministerie van Justitie en Veiligheid.

lees meer

Vragen naar aanleiding van het verslag van de JBZ-Raad van 12-13 oktober 2017

Reactie regering op vragen over Europese defensievoorstellen

12 december 2017 - De regering heeft op 24 november gereageerd op schriftelijke vragen van de commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking over nieuwe Europese defensievoorstellen. De vragen, gesteld door de fracties van D66 en SP, gingen in op de mededeling van de Europese Commissie over het Europees Defensiefonds en bijbehorende verordening voor het opzetten van een industrieel ontwikkelingsprogramma.

De mededeling en de verordening zijn een uitwerking van het Europese Defensieactieplan dat in november 2016 werd gepresenteerd. Met het Europees Defensiefonds wil de Europese Commissie het onderzoek naar en de ontwikkeling van EU-defensiecapaciteiten ondersteunen. De Commissie denkt hierbij bijvoorbeeld aan capaciteiten op het gebied van drones, lucht tankers, satellietcommunicatie en cyber.

De regering gaat in haar reactie onder meer in op vragen over de positie van kleinere lidstaten binnen het Defensiefonds en over de samenhang met de NAVO. Ook de financiële aspecten van de voorstellen en het nut en de noodzaak van het Defensiefonds komen aan bod. De commissie BDO heeft het verslag van het schriftelijke overleg op 12 december 2017 voor kennisgeving aangenomen.

lees meer

Verslag van een schriftelijk overleg inzake het Europees Defensiefonds
Dossier E170029 op de Europapoort

Autoriteit Persoonsgegevens neemt actualiteiten door met leden van J&V en VWS

12 december 2017 - In een gesprek met leden van de commissies voor Justitie en Veiligheid en Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), de heer Wolfsen, van gedachten gewisseld over actuele wetgevings- en Europese dossiers.

Met betrekking tot het wetsvoorstel 32.398 Wet forensische zorg, dat op 15 en 16 januari 2018 plenair behandeld wordt in de Eerste Kamer, werd het onderwerp van de weigerende observandi aangesneden. Vervolgens werd besproken hoeveel werk er bij tal van organisaties in Nederland te verzetten valt voorafgaand aan de inwerkingtreding op 25 mei 2018 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en lichtte de heer Wolfsen toe hoe hij de voorlichting hierover ter hand neemt.

Ook gaf hij aan dat met de (voorgestelde) bevoegdheid van de AP om via last onder dwangsom handhaving te bewerkstellingen kan worden vermeden dat onmiddellijk naar het boete-instrument gegrepen moet worden, terwijl tegelijkertijd de een correcte uitvoering krachtig gestimuleerd kan worden.

De uitvoeringswet AVG is inmiddels ingediend bij de Tweede Kamer. Ook werd kort gesproken over de richtlijn e-privacy (zie ook dossier E170003). Ten aanzien van het wetsvoorstel Implementatiewet herziene richtlijn betaaldiensten, kondigde hij aan een brief naar de Kamer te sturen, waarin hij zal ingaan op de positie van de AP als toezichthouder en het voornemen van de regering om de privacy-aspecten bij AMvB te regelen.

lees meer

Pan-Europees Persoonlijk Pensioenproduct (PEPP) biedt mogelijk kansen voor financiële instellingen

13 december 2017 - Het voorstel van de Europese Commissie voor een verordening voor een Pan-Europees Persoonlijk Pensioenproduct (PEPP) ([COM\(2017\)343](#)) kent vooral potentiële voordelen voor burgers in EU-lidstaten met minder goed ontwikkelde pensioensystemen dan het Nederlandse systeem, zo stelt de regering in haar op 5 december jl. aan de Eerste Kamer verzonden [beantwoording](#) van de schriftelijke vragen van de vaste commissies van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Met het voorstel beoogt de Commissie pensioenaanbieders de mogelijkheid te geven om een vrijwillig persoonlijk pensioenproduct aan te bieden, in aanvulling op de bestaande nationale wet- en regelgeving.

De leden van de fracties van D66, PVV en PvdA vroegen op 11 oktober jl. per brief aan de regering in hoeverre het voorstel op gespannen voet staat met het Nederlandse pensioensysteem. In de beantwoording geeft de regering aan dat de voorgestelde verordening waarschijnlijk weinig meerwaarde zal hebben voor het Nederlandse pensioenaanbod, maar wel kansen zou kunnen bieden voor financiële instellingen in Nederland die een grensoverschrijdend pensioenproduct willen aanbieden.

In reactie op vragen van de leden van de PVV-fractie gaat de regering in de beantwoording ook in op het voorstel in de verordening om de zogenoemde *Institutions for Occupational Retirement Provision* (IORPs), waaronder de Nederlandse pensioenfondsen, de mogelijkheid te geven een PEPP-product aan te bieden. Volgens de huidige product- en taakafbakening in het Nederlandse pensioenstelsel mogen pensioenfondsen alleen pensioenregelingen uitvoeren die worden gekenmerkt door collectiviteit en solidariteit (verplichtstelling); het zogenoemde exclusieve uitvoeringsrecht. Met de introductie van PEPP zouden deze fondsen ook andere pensioenproducten (derde pijler-producten), mogen aanbieden en hiermee de concurrentie met onder meer verzekeraars mogen aangaan.

De regering stelt dat dit voorstel risico's met zich brengt ten aanzien van de taakafbakening tussen pensioenfondsen en verzekeraars en de verplichtstelling. De regering zal zich binnen de EU daarom uitspreken tegen de uitvoering van het PEPP-product door bedrijfstakpensioenfondsen.

De vaste commissies voor Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid bespreken het verslag van een schriftelijk overleg op 19 december 2017.

lees meer

[Dossier E170023 op de Europapoort](#)
[Verslag van een schriftelijk overleg inzake het pan-Europees Pensioenproduct](#)

Vragen over Mededeling "De Europese identiteit versterken via onderwijs en cultuur"

14 december 2017 - De leden van de PVV-fractie hebben [vragen gesteld](#) aan de regering over een recente Mededeling van de Europese Commissie met de titel "De Europese identiteit versterken via onderwijs en cultuur". De Mededeling vormde de bijdrage van de Commissie aan de Sociale Top te Göteborg, Zweden, op 17 november 2017.

In haar stuk constateert de Europese Commissie dat Europese waarden en democratieën worden bedreigd door populisme, nepnieuws en het manipuleren van informatienetwerken. Het versterken van de Europese identiteit blijft daarom volgens de Commissie essentieel en dat kan volgens haar het beste via onderwijs en cultuur.

De Commissie brengt in deze mededeling een aantal kwesties in kaart en geeft mogelijke verdere stappen aan, waarbij zij zaken noemt als wederzijdse erkenning van diploma's, bevordering van het Erasmus+-programma, uitbreiding van het proefproject voor een EU-studentenkaart, echt Europese universiteiten en het versterken van de Europese dimensie van Euronews.

De leden van de PVV-fractie hebben de regering de vraag gesteld of zij van mening is dat de genoemde Mededeling niet valt binnen het kader van subsidiariteit en de bestaande verdeling van

bevoegdheden.

lees meer

[Brief aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake de mededeling: De Europese identiteit versterken via onderwijs en cultuur](#)
[Dossier E170036 op de Europapoort](#)

Nieuws uit Europa

De strijd tegen de verbeeldingskracht van belastingfraudeurs kent geen einde

12 december 2017 - Dinsdag 12 december 2017 vond in de plenaire vergadering van het Europees Parlement (EP) het debat plaats over het onderzoek naar witwaspraktijken, belastingontwijking en belastingontduiking. Woensdag zijn het rapport en de aanbevelingen aangenomen met 492 stemmen voor en 50 stemmen tegen.

Het mandaat van de commissie PANA die het onderzoek heeft uitgevoerd is hiermee tot een einde gekomen. "Wat betreft fraude en belastingontduiking zullen we echter nooit klaar zijn met ons werk, want de verbeeldingskracht van fraudeurs is enorm en ze zullen altijd nieuwe mechanismen blijven bedenken. Dit betekent dat deze strijd geen einde kan kennen," aldus Commissaris Moscovici.

Met dit rapport roept het EP onder meer op tot het instellen van een publiekelijk register van begunstigen, sancties tegen tussenpersonen die zich schuldig maken aan agressieve belastingplanning en een permanente onderzoekscommissie op het gebied van belastingzaken. Gesneuveld zijn het voorstel inzake een minimum tarief voor vennootschapsbelasting en het amendement van Paul Tang (S&D, PvdA) om Nederland aan te merken als belastingparadijs.

Nederland werd een aantal keer bij naam genoemd tijdens het debat. Volgens Moscovici en de twee rapporteurs Kofod en Jezek is Nederland geen belastingparadijs, maar stelt zij zich ook niet coöperatief op in de strijd tegen belastingontwijking. Het rapport werd breed gesteund in de plenaire en gezien als een stap in de goede richting. EVP, S&D, ALDE en de Groenen riepen de Raad op tot het bieden van meer transparantie, vooral inzake het werk van de Gedragscodegroep.

Veel lof was er voor de onderzoeksjournalisten die de schandalen rondom de Panama Papers en de Paradise Papers naar buiten hebben gebracht. Verder kwamen de zwarte en "grijze" lijst, waarop respectievelijk 17 landen staan waar gebreken zijn vastgesteld en 47 landen die momenteel werken aan noodzakelijke hervormingen van hun belastingstelsel, aan de orde. Volgens de S&D en GUE/NGL zijn er betere lijsten nodig van belastingparadijzen binnen en buiten de EU.

Ook riep Moscovici op tot een verbetering van geautomatiseerde uitwisseling van informatie tussen lidstaten op belastinggebied. Op 31 oktober heeft de Commissie Financiën van de Eerste Kamer [een brief van de regering over het voorstel voor een richtlijn inzake automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied voor kennisgeving aangenomen](#).

lees meer

[Verslag van een schriftelijk overleg inzake automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied met betrekking tot te rapporteren grensoverschrijdende constructies](#)
[Dossier E170024 op de Europapoort](#)

Signalering

Nieuwe Europese voorstellen

14 december 2017 - De Eerste Kamer maakt voor haar Europese werkzaamheden wekelijks een overzicht van recent gepresenteerde Europese voorstellen. Dit overzicht bevat links naar de meest recente overzichten, verdeeld naar directoraat-generaal én naar de commissie in de Eerste Kamer die erover gaat.

De betreffende commissie besluit of een Europees voorstel nader wordt bestudeerd. Besluit een commissie een Europees voorstel inhoudelijk te behandelen, dan wordt op de Europapoort - de

Europese website van de Eerste Kamer - een apart dossier aangemaakt.

Heeft u als lezer van deze EUpdate commentaar op een Europees voorstel?
Maak dan gebruik van het contactformulier op de commissiepagina's van de Europapoort.

lees meer

[Week 48](#)

[Week 49](#)

[Week 50](#)

Goede kerstdagen en een voorspoedig nieuwjaar!

14 december 2017 -

**Eerste
Kamer** der Staten-Generaal

Merry Christmas and a Happy New Year
Feliz Navidad y Próspero Año Nuevo
Frohe Weihnachten und ein glückliches Neues Jahr
Joyeux Noël et une Bonne Année

De Voorzitter en de Griffier van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
wensen u goede kerstdagen en een voorspoedig nieuwjaar.

The President and the Secretary General of the Senate wish you a
Merry Christmas and a Happy New Year.

Ankie Broekers-Knol

Geert Jan Hamilton

Colofon

Via deze [link](#) kunt u zich vrijblijvend aanmelden als lezer van EUpdate.

Deze nieuwsbrief biedt actuele informatie in het kader van de parlementaire controle van de Eerste Kamer op het Europese beleids- en wetgevingsproces. Tevens geeft deze nieuwsbrief voor belangstellenden inzicht in de wijze waarop de Eerste Kamer haar controlerende taken uitvoert en informatie over de voortgang op actuele beleidsterreinen.

Via elektronische links biedt de nieuwsbrief direct toegang tot openbare documenten en dossiers.

De EUpdate verschijnt driewekelijks.

De nieuwsbrief wordt samengesteld door de ambtelijke staf van de Eerste Kamer.

Aan de informatie in deze nieuwsbrief kunnen geen rechten worden ontleend.
Vragen en suggesties over de inhoud kunt u mailen aan de [redactie](#).